

De Kabbala is ontstaan uit mondelinge overlevering

Oorsprong

De Kabbala is een geheime, mondelinge toelichting op de Thora, ontvangen door Mozes, van God. De Kabbala is de joodse (mystieke) leer. Zoals alle mystieke kennis als regel verborgen is, geldt dat ook voor de joodse mystiek. Je kunt de mystieke leer beschouwen als de universele bron van waaruit de religie ontstaat. Het is bovenreligieus. In de 13^e eeuw is de Kabbala voor het eerst gepubliceerd vanuit een bron van de tweede eeuw. De maatschappelijke onrust onder joden door vervolging, was de reden voor die publicatie. Zou de Kabbala blijven bestaan nu er zoveel ingewijde Joden om het leven worden gebracht?

Individueel doel en gemeenschappelijk doel

Eens waren we bij God. Onze opdracht van God is, dat we onszelf moeten *realiseren* op deze aarde. Door uiteindelijk naar hem terug te gaan. God verblijft in ons. In ons tijdelijk lichaam is hij de eeuwige. Wij zijn de Goddelijke aanwezigheid in de geschapen wereld. Vanuit het paradijs zijn we naar ons lichaam afgedaald. Ons lichaam en onze ziel is zijn tempel. Materie kan verwoest worden. Maar God die in ons lijf zit niet. De Jood spreekt van *Shekinah* (*de vrouwelijke aanwezigheid van God*). De ziel zoekt het licht, dat weten we omdat we het *verlangen* kennen. Het verlangen zit in onze wil. Het is gericht op hereniging met God. Door het kwaad in de wereld zijn we gescheiden van onze oorsprong. Dat weten we, van binnenuit. We voelen ons daar *ongelukkig* over. We zoeken onophoudelijk. En we vinden geen bevrediging. We hebben een niet - bevredigde wil. De vonk die in ons aanwezig is, zal met God verenigd moeten worden. Alleen zijn we vergeten wat de koers is van onze wil. We kennen geen richting. We tasten in het duister over onze *bestemming* en de weg die we kunnen volgen naar die bestemming. Volgens de Talmoed¹ (Misjna en Gemara, zie verder) straalt op het hoofd van een embryo een licht. Het kind kan zo van het ene einde van de wereld naar het andere einde kijken. De persoonlijke zoektocht kan zo starten. De gemeenschap van gelovigen heeft een gedeelde (gemeenschappelijke) taak in de komst van de Messias. Met elkaar zullen we ons moeten inspannen, met voldoende mensen om dat gemeenschappelijke doel te bereiken. We moeten de vonken in andere mensen opzoeken. Martin Buber schreef hier veel over. Gemeenschappen kunnen door die gedachte bezield raken van dat Messiaanse ideaal. Vrolijkheid, beweeglijkheid en het zoeken van extase hoort bij het religieuze leven. De leermeester in het leerhuis (Chassidisme²) leidt de gemeenschap in voorbeeld, studie en samenleven. En zorgt voor eenvoudige en toegankelijke bezieling. Zelf is hij ingewijd in de mystieke leer van de Kabbala. Deze is vatbaar voor veel interpretaties. Rabbi's kunnen verschillende visies hebben op de weg naar God. De Thora en de Kabbala staan onveranderlijk in de tijd. De interpretaties dragen altijd een tijdsgebonden en vooral persoonlijk stempel. Zo gaat godsdienst leven door de bemoeienis van de mens.

Enkele middelen om onze bestemming te bereiken

De naam van de moeder is de eigenlijke naam van de mens. Je bent Jood omdat je moeder jood is. Het rituele bad: door onderdompeling tot 'niets' (god) terugkeren. Het reinigt.

¹ De **Talmoed** ([Hebreeuws](#): תלמוד) (= *mondelinge leer*) is na de [Tenach](#) (voor [christenen](#) het [Oude Testament](#)) het belangrijkste boek binnen het [jodendom](#). Het bevat de commentaren van belangrijke [rabbijnen](#) en andere schriftgeleerden op de Tenach, veelal in de vorm van discussies tussen voor- en tegenstanders van een bepaald standpunt. Door deze aanvankelijk mondelinge traditie van uitlegging en verklaring van *de Wet en profeten* vanaf de tijd van [Mozes](#) is er zo een zeer uitgebreide samenstelling van mogelijke uitleggingen, wetsprecedenten, anekdotes, legenden en mythen verzameld (Wikipedia)

² 1700-1760

Elijah is op aarde. Hij helpt in nood, geeft raad, is voorbode van de Messias. Als een mens tot hem spreekt dan geldt dit als inwijding in het mysterie van de leer.

De nieuwe maan wordt begroet met een maanzegen in de open lucht. “Maan zal worden als de zon, zon als oerlicht van de scheppingsdagen”.

Er zijn 248 geboden, zoveel als je botjes hebt in je lijf. En 365 verboden, overeenkomend met het aantal aderen.

De boze drift is de neiging tot het kwade. Dat staat tegenover de wil tot het goede. Je moet God dienen met beide neigingen. Je hartstocht leidt naar het goede en het heilige.

Lezing van de Thora, 5 boeken van Mozes, in een jaarcyclus.

Midrasj: uitleg, legenden en parabelen, gelijkenissen en spreuken (5e eeuw), Misjna 2e eeuw, Gemara 5e eeuw, Misjna Gemara = Talmoed.(dit alles bij elkaar)

Wachten voor het gebed: soms wel een uur lang om je hart te richten op de vader.

Kavannah: intense gerichtheid van de ziel op God, bij de religieuze handeling. De emotie wordt gezocht.

Openbaar versus geheim

De openbare, publieke godsdienst, is zonder dat we dat weten, gebaseerd op de geheime leer. De openbare leer is er een van ge- en verboden. Het kiest de toegankelijke buitenkant. De geheime leer is meestal niet zomaar te herkennen in de publieke leer. Daarvoor is bij de leerling eerst een bepaalde persoonlijke ontwikkeling nodig. Door een kenner, meestal is dat iemand die veel studie gemaakt heeft van de leer, kun je geïntroduceerd worden. De priesterklasse is als regel ingewijd in de leer. Zij dient als leermeester. Dat zien we in verschillende religies. De bedoeling is dat de geheime leer *exact* overgedragen wordt door de meester (de ingewijde) aan de leerling. Mozes bracht de 10 geboden naar het volk. Dat is de kern van de publieke godsdienst.

Gnosis en Kabbala

Zo is het Christelijke equivalent van het woord Kabbala: Gnosis (kennis).

Transformatie van de mens

Bijvoorbeeld het gebod: ‘Gij zult niet doodslaan.’ Dat gebod kun je letterlijk opvatten.

‘Maar als de mens dieper kijkt en beseft dat hij vrijwel de hele dag bezig is anderen psychologisch in zijn gedachten en gevoelens te vermoorden, zal hij beginnen tot een ander niveau van begrip van dit gebod te komen en zich rekenschap van de meer volledige en diepere zin ervan geven.³ Om naar dat gebod te kunnen handelen is een innerlijke transformatie nodig van: *steen tot water tot wijn*.’ De toegankelijke gelijkenissen uit het Nieuwe Testament leggen dat uit aan de hand van min of meer dagelijkse voorbeelden. Zo overbrug je, van je bestaande kennis naar de kennis van een volgende trede van ontwikkeling. Dan dient zich meer wijsheid aan, meer inzicht.

De Kabbala als bron voor de menselijke ontwikkeling

De kennis van de Kabbala wijst de weg in die persoonlijke ontwikkeling. Het vraagt van ons, om onze wereldse kennis van ons te werpen (je persoonlijkheid) en ontvankelijk te worden voor de Goddelijke boodschap, zoals een (onbevangen) kind. Die stap lijkt eenvoudig doordat we spreken van ‘een kind’. Die vergelijking kent een verborgen boodschap. In werkelijkheid wordt verwezen naar de meest complexe ontwikkelvragen die we ons als mens kunnen stellen. Het gaat om terug te keren naar de ‘maagdelijke’ menselijke staat. De ontwikkelweg die de Kabbala hierin van ons vraagt, is indrukwekkend en omvangrijk. Het bespreekt onze oorsprong (kosmologie), de psychologische

³ M. Nicoll, De Nieuwe mens, p.51

ontwikkelweg (stappen langs de levensboom) die we moeten volgen en geeft daarvoor veel praktische aanwijzingen.

De inbedding in het Hebreeuws

Het Hebreeuws is een door God gegeven taal. Ze is heilig. Elk woord bevat de diepste mysteries. In de Kabbala zijn veel methodes beschreven om die mysteries open te leggen. ‘Zonder de mondelinge wet (Kabbala) is de geschreven wet (Thora) volledig in het donker gehuld’⁴.

Dat zet veel vraagtekens bij de westerse vertalingen die gemaakt zijn. Bespreken ze wel de juiste boodschap?

De transpositieregel

De letters van een Hebreeuws woord, mogen op verschillende manieren aan elkaar verbonden worden. Bijv. Noach (NCh) betekent ook in omgekeerde vorm ChN, wat ‘genade’ betekent. In een woord zijn dus meer betekenissen opgesloten. Dat betekent dat je moet discussiëren⁵ over de boodschap. Het zijn facetten, als van een geslepen edelsteen, van de betekenissen die opgesloten zijn in het woord. Een gegeven naam moet over goede letters beschikken. Zij zijn symbolen van de wetten van het heelal. Daarin zijn drie wetten: ‘motion, flux en generation’⁶. Adam is de belangrijkste man, hij kreeg de taak van de naamgeving. Namen worden zo gekoppeld aan die kosmische wetten.

De regel van het getal

De regel van het getal is een wiskundige wijze van begrijpen van de Schrift. Letters in het Hebreeuws staan voor afgesproken getallen. We bekijken een paar voorbeelden. De 10 Kabbalistische stappen naar God, symboliseren het aspect van de Godheid, uitgedrukt door de vier letters IHVH, waarvan de getalswaarde is 1011. Het ‘magische’ jaar 1000 heeft tot grote maatschappelijke chaos geleid. Zou de Messias komen? Bij het jaar 2000 speelde dat proces van verwachtingen ook een rol.

Het getal 7 is door hem het meest geliefd

Er zijn 7 planeten⁷, 7 scheppingsdagen, 7 openingen van de ziel van de mens: 2 ogen, 2 oren, de mond en 2 neusgaten. Er zijn 7 dubbele letters (tweeklanken) die verwijzen naar de plekken: boven, beneden, oost, west, noord, zuid, en in het midden het paleis van God.

Er zijn 12 enkelvoudige letters, die staan voor: zien, horen, reuk, spraak, smaak, sexuele liefde, werk, beweging, woede, lach, verbeelding en slaap. 12 sterrenbeelden, 12 maanden in het jaar.

De 12 stammen staan voor de 12 apostelen, ze staan voor de 12 tekens van de dierenriem.

Christus staat voor het getal 1480.

Logos en Psyche staan voor 2083.

De Heilige Geest heeft de waarde van 1080, dat is het aantal mijlen in de radius van de maan.

708 is de maat van een kruis, waarvan de benen 354 lang zijn, het aantal dagen in het maanjaar.

Heer heeft de waarde 800, dat is de doorsnede van het Nieuwe Jeruzalem binnen de muren (200x4).

⁴ W. Stirling, The Canon, p.47

⁵ Marc- Alain Ouaknin, de joodse gids van deze tijd, bijv. p.19 Ma-na betekent ‘Wat is dat?’ Zonder voortdurend nieuwe vragen overleven mensen niet. De vraag is zelfs het enige voedsel.

⁶ Stirling

⁷ Zon, Venus, Mercurius, Maan, Saturnus, Jupiter en Mars.

10 stappen

De Kabbala onderwijst dat er 10 stappen en 22 paden zijn (als het aantal letters) in het ontvangen en doorgeven van de geest van het leven. In een drie-eenheid.

1. De vader- de Macrokosmos
2. De zoon
3. De bruid of de moeder

Elke stap heeft een symbool. Die tien symbolen zijn verbonden aan de hemellichamen (maan, zon enz.) De stappen geven zo een beeld van het universum.

De Grieken kenden een vergelijkbare mondelinge traditie. Plato heeft zijn kennis van Mozes 'geleend'.

Aan de slag met de Kabbala?

Vraag jezelf af wat het doel is dat je nastreeft.

Zoek altijd deskundige hulp.

Start je transformatie. Zorg voor een goede verankering van 'het werk' in het volle leven. Maak het tot je 1^e werk.

Ken je ego: wat projecteer je op jezelf en op anderen?

Wordt de baas over je denken, handelen, voelen; kortom je bewustzijn.

Ga van je ego naar je Zelf (je authentieke deel).

Versterk je wil om jezelf te verbeteren.⁸

Je moet als mens eerst psychisch genezen zijn en getraind, voor je stappen kunt zetten.

Daarvoor is de leiding nodig van een ingewijde.

Praktisch aan de slag

1. Meditaties (3x p.d.),
2. Discussies, kennen van Thora.
3. Dagelijkse rituelen, bijv. gebed, een aparte kamer, je handen en gezicht wassen, aparte kleding aantrekken voor die handeling, je handen omhoog doen om het hemelse Manna te ontvangen, contact met je Zelf leggen, een kaars aansteken, 'Uw wil geschiedde' uitspreken, bewuste aandacht opbrengen, je persoonlijk ritueel⁹ uitvoeren en het omgekeerde ritueel om weer op de aarde te komen, stampen op de grond om weer te aarden.
4. Contemplatie: aandachtig observeren van jezelf .
5. Je ziel gevoelig maken voor het ontvangen van het Goddelijke.
6. Bewustzijn zoeken van goddelijke aanwezigheid.
7. Ken je lichaam. Kijk, luister en observeer.
8. Ken de invloed van je lichaam op je psyche; dat is een levenslange taak.

Verder lezen

1. The work of the kabalist, Ze'v ben Shimon Halevi, Gateway Books, London, 1984

⁸ Dat zit in de Benedictijner gelofte die een monnik of non aflegt na de proefperiode in het klooster.

⁹ Er zijn veel rituelen mogelijk, ook heel persoonlijke, daar kun je zelf over nadenken. Buber laat zien hoe geloof in het alledaagse leven geïntegreerd wordt. In een wandeling, in schoenen lappen en in bijv. studie.

Dit boek geeft een beknopte beschrijving van wat de Kabbala is. Uitleg bij het lezen is gewenst.

2. De nieuwe mens, Maurice Nicoll, Servire, 1969, Wassenaar. Het is een interpretatie van enige gelijkenissen en wonderen van Christus. Stappen van ontwikkeling worden uitgelegd. Toegankelijk en aanbevolen.
3. Aler de Messias komt, Martin Buber, 1948, de Driehoek, 's Graveland. Anekdotisch, toegankelijk. Het is een voorbeeld uit de uitgebreide reeks boeken waarin hij het Chassidisme bestudeert a.h.v. mondelinge en geschreven bronnen.